

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
підприємництва і торгівлі
Протокол № 2 від «02» вересня 2019 р.
Зав. кафедри

С.В. Волошина

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕХНІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ»

Ступінь: бакалавр
(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник:
Кравцов О.О., доцент кафедри
підприємництва і торгівлі , к.е.н.

2019-2020 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	8
Практичні/ семінарські, годин	8
Лабораторні, годин	
Самостійна робота, годин	134
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль - формування у студентів системи професійних компетенцій, що являють собою динамічну комбінацію знань та вмінь у сфері визначення сутності, змісту, існуючих моделей, механізму організації і здійснення технічного регулювання, стандартизації, метрології та управління якістю, освоєння науково-методичних джерел національної системи стандартизації та метрологічної системи в Україні; освоєння нормативно-законодавчого забезпечення виробництва та сфери обігу продукції; освоєння теорії якості продукції і основоположних принципів побудови та функціонування систем управління якістю.

Завдання: вивчення термінології, класифікації, порядку розроблення нормативних документів у сфері технічного регулювання, їх структури і змісту; набуття знань у сфері організації міжнародної системи стандартизації, та механізмів участі у цій системі України; набуття навичок використання нормативних документів гармонізованих з міжнародними; набуття навичок у галузі визначення та застосування методів та засобів вимірювань; вивчення систем управління якістю продукції.

Предмет: теоретико-методичні основи та практичні механізми і засоби реалізації процесів стандартизації, метрології, управління якістю.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Національна система стандартизації.
2. Технічні регламенти та оцінка відповідності.
3. Міжнародна та регіональна стандартизація.

4. Основи метрології. Історія розвитку метрології.
5. Вимірювання фізичних величин.
6. Похибки вимірювань.
7. Якість і конкурентоспроможність в умовах ринкової економіки.
8. Система та призначення Міжнародних стандартів серії ISO 9000 і ISO 10000.
9. Загальні вимоги до організації системи управління якістю за стандартом ISO 9000:2015, IDT.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (заочна форма навчання для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»)				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Національна та міжнародна системи стандартизації					
Тема № 1. Національна система стандартизації	20	2	2		16
Тема 2. Технічні регламенти та оцінка відповідності	20	2	2		16
Тема 3. Міжнародна та регіональна стандартизація	20	-	-		20
Разом за змістовим модулем 1	60	4	4		52
Змістовий модуль 2. Теорія та практика метрології та управління якістю					
Тема 4. Основи метрології. Історія розвитку метрології	15	2	2		11
Тема 5. Вимірювання фізичних величин	15	-	-		15
Тема 6. Похибки вимірювань	15	-	-		15
Тема 7. Якість і конкурентоспроможність в умовах ринкової економіки	15	-	-		15
Тема 8. Система та призначення Міжнародних стандартів серії ISO 9000 і ISO 10000	15	2	2		11
Тема 9. Загальні вимоги до організації системи управління якістю за стандартом ISO 9000:2015, IDT	15	-	-		15
Разом за змістовим модулем 2	90	4	4		82
Усього годин	150	8	8		134

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Кількість годин
1	Семінар – розгорнута бесіда Тема 1. Національна система стандартизації	2
2	Семінар – розгорнута бесіда Тема 2. Технічні регламенти та оцінка відповідності	2
3	Семінар – розгорнута бесіда Тема 4. Історія розвитку метрології	2
4	Семінар – розгорнута бесіда Тема 8. Система та призначення Міжнародних стандартів серії ISO 9000 і ISO 10000	2
	Усього	8

5. Індивідуальні завдання

1. Відповідно до другого розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни розв'язати практичні (лабораторні) завдання, запропоновані у темі 3 (стор. 21-23).
2. Відповідно до другого розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни розв'язати практичне (лабораторне) завдання, запропоноване у темі 8 (стор. 31-33).

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1: Національна та міжнародна системи стандартизації	52	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Порядок розроблення національних стандартів, кодексів ustalеної практики та змін до них; порядок прийняття, скасування, перевірка і застосування національних стандартів, кодексів ustalеної практики та змін до них; особливості розроблення та прийняття технічних регламентів і процедур оцінки відповідності; оцінка відповідності, декларування та знак відповідності технічним регламентам, контроль за додержанням законодавства; Міжнародний союз електрозв'язку. Спеціалізовані та регіональні міжнародні організації зі стандартизації. Європейська стандартизація. Європейський комітет із стандартизації.	Тестування, перевірка індивідуального завдання

		<p>2.Рекомендована література: [1, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12].</p> <p>3.Самотестування.</p> <p>4. Виконання індивідуального завдання</p>	
Змістовий модуль 2: Теорія та практика метрології та управління якістю	82	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Принцип, метод, режим, алгоритм і процес вимірювання. Класифікація вимірювань. Класифікація методів вимірювань. Принцип, метод, режим, алгоритм і процес вимірювання. Статичний та динамічний режими вимірювання. Алгоритм вимірювання. Класифікація методів вимірювань</p> <p>Адитивна похибка. Мультиплікативна похибка. Точність засобів вимірювання. Позначення класів точності. Повірка засобів вимірювання. Предметна, функціональна, цінова та нецінова конкуренція. Якість продукції як об'єкт управління. Системи управління якістю. Роль функції маркетингу в системі управління якістю.</p> <p>Відповідальність керівництва за якість. Перевірка системи якості на підприємстві. Зниження ризику юридичної відповідальності за якість. Принципи управління якістю. Оновлення стандартів ISO серії 9000. Вимоги до систем управління якістю та вимоги до продукції.</p> <p>2.Рекомендована література: [9, 10, 12, 13, 15, 16]</p> <p>3.Самотестування.</p> <p>4. Виконання індивідуального завдання</p>	Тестування, перевірка індивідуального завдання
Разом	134		

7. Результати навчання

1.	Знання теоретико-практичних основ стандартизації, метрології та управління якістю
2.	Знання основних методів і засобів стандартизації, метрології та управління якістю
3.	Знання визначень та класифікації методів вимірювань
4.	Знання структури національної системи стандартизації
5.	Знання переліку основних об'єктів та суб'єктів стандартизації і технічного регулювання
6.	Знання системи міжнародних організацій зі стандартизації
7.	Уміння організувати, здійснювати та документально оформлювати результати процедур зі стандартизації
8.	Уміння організувати, здійснювати та документально оформлювати результати

	оцінки відповідності
9.	Уміння організувати, здійснювати та документально оформлювати результати вимірювань
10.	Уміння організувати та здійснювати управління якістю

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
10	20	20		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій.
2. Методичні вказівки до вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про стандартизацію» № 1315-VII від 05.06.2014р. // ВВР - 2014, № 31, ст.1058 [Електронний ресурс] // Режим доступу: – <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>
2. Регламенти Європейської комісії Commission Regulation (EU) 2015/705 [Електронний ресурс]// Режим доступу: – <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/>

3. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» № 124-VIII від 15.01.2015р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: – <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19>
4. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про прийняття європейських стандартів як національних стандартів України та скасування національних стандартів України» від 29 грудня 2014 року N 1483. [Електронний ресурс] // Режим доступу: – http://www.leonorm.com/p/NL_DOC/UA/201401/Nak1483.htm
5. Угода Світової організації торгівлі про технічні бар'єри у торгівлі, від 10.04.1994 р. [Електронний ресурс] // Режим доступу: – http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_008
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 459 «Питання Міністерства економічного розвитку і торгівлі». [Електронний ресурс] // Режим доступу: – <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF>
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження модулів оцінки відповідності, які використовуються для розроблення процедур оцінки відповідності, та правил використання модулів оцінки відповідності» від 13 січня 2016 р. № 95 [Електронний ресурс]// Режим доступу: – <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/95-2016-%D0%BF>
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1184 «Про затвердження форми, опису знака відповідності технічним регламентам, правил та умов його нанесення». [Електронний ресурс] // Режим доступу: – <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1184-2015-%D0%BF>
9. Бичківський Р. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація: підруч. / Р. Бичківський, П. Столярчук, П. Гамула,; За ред. Р. Бичківського; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львівська політехніка". - 2-е вид., випр. і доп.. - Львів; К.: Вид-во Національного ун-у "Львівська політехніка", 2004. - 559 с.
10. Саранча Г. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю: підруч. / Г.А. Саранча; М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т будівництва і архітектури. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 668 с.
11. Тарасова В. В. Метрологія, стандартизація і сертифікація: підруч. для вищих навчальних закладів / В.В. Тарасова, А.С. Малиновський, М.Ф. Рибак; Мін-во освіти і науки України, Державний агроекологічний ун-т. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 262 с.
12. Метрологія, стандартизація, сертифікація та управління якістю в системах зв'язку / Л.В. Коломієць, П.П. Воробієнко, М.Т. Козаченко, М.Б. Налісний, В.Л. Серебрін, Л.О. Козаченко, О.В. Грабовський, Л.О. Лебединська. – Одеса: ТОВ «ВМВ», 2009. – 376 с.
13. Топольник В. Г. Метрологія, стандартизація, сертифікація і управління якістю/В. Г. Топольник , М. А. Котляр [Текст] : навч. посіб. / Топольник В. Г., Котляр М. А. - Л. : "Магнолія- 2006", 2017. – 210с.

14. Наказ Мінекономрозвитку України «Про затвердження Переліку національних стандартів, що ідентичні гармонізованим європейським стандартам та відповідність яким надає презумпцію відповідності обладнання вимогам Технічного регламенту низьковольтного електричного обладнання» від 22 серпня 2018 року N 1181[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://qdpro.com.ua/document/62958>
15. ДСТУ ISO 9000:2007 «Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів». – К. : Держстандарт України, 2008.
16. ISO 9000:2015. «Quality management systems – Fundamentals and vocabulary» (IDT), 2015.

Допоміжна

17. Тихонова С. Технічне регулювання у сфері електромагнітної сумісності / С. Тихонова, С. Королько, О. Коробчанська // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2004. – № 3. – С. 42-46.
18. Технічне регулювання в Україні: проблеми 20014 року // Стандартизація, сертифікація, якість. - 2014. – № 2. – С. 7-8.
19. Камінський В. Технічне регулювання: концептуальні напрями реформування // Стандартизація, сертифікація, якість. - 2015. – № 6. – С.7-11.
20. Коршунов Д. Про технічне регулювання та види норм ативних документів / Д. Коршунов // Стандартизація, сертифікація, якість. - 2015. – № 4. – С. 22-23.

Інформаційні ресурси

21. Сайт для товароведов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tovaroved.ucoz.ru/>.
22. Знай товар. Товароведение. Разложи все по полочкам [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.znaytovar.ru/>.
23. Портал споживача [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.consumerinfo.org.ua/>.
24. Справочник потребителя [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://test.org.ua/>.
25. Справочник потребителя. Журнал о товарах и услугах «Потребитель» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://potrebitel.org.ua/>.
26. Науково-технічний центр стандартизації, інформаційного забезпечення та підтвердження відповідності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csm.kiev.ua>.
27. Науково-інформаційний центр «Леонорм» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.leonorm.com>.
28. Офіційні сайти українських і зарубіжних виробників товарів народного споживання та оптових і роздрібних підприємств.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри ПіТ

С.В. Волошина

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ»
для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність» (гр. зПТБД-18с-к)

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1: Національна та міжнародна системи стандартизації	4	Січень 2020 року	4	Січень 2020 року	52	Лютий-березень – травень 2020 року	21.03.2020 р.
2	Змістовий модуль 2: Теорія та практика метрології та управління якістю	4		4		82	Квітень— травень 2020 року	
3	Індивідуальне завдання						20.05.2020 р.	